

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

15 februarie 2016*

„Trimitere preliminară — Procedură preliminară de urgență — Standarde pentru primirea solicitanților de protecție internațională — Directiva 2008/115/CE — Ședere legală — Directiva 2013/32/UE — Articolul 9 — Dreptul de a rămâne într-un stat membru — Directiva 2013/33/UE — Articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) — Plasare în detenție — Protecția securității naționale sau a ordinii publice — Validitate — Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Articolele 6 și 52 — Restrângere — Proportionalitate”

În cauza C-601/15 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos), prin decizia din 17 noiembrie 2015, primită de Curte în aceeași zi, în procedura

J. N.

împotriva

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul A. Tizzano, vicepreședinte, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii T. von Danwitz (raportor) și J. L. da Cruz Vilaça, doamna C. Toader și domnii D. Šváby și C. Lycourgos, președinți de cameră, domnul E. Juhász, doamnele M. Berger și A. Prechal, domnii E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund și C. Vajda și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 22 ianuarie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul N., de S. Thelosen și de S. Pijl, avocatul;
- pentru Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, de D. Kuiper, în calitate de agent;
- pentru guvernul olandez, de M. Noort și de M. Bulterman, în calitate de agenți;
- pentru guvernul belgian, de S. Vanrie, de M. Jacobs și de C. Pochet, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: neerlandeza.

- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de J. Vláčil și de S. Šindelková, în calitate de agenți;
- pentru guvernul elen, de M. Michelogiannaki, în calitate de agent;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Fiorentino, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul cipriot, de A. Argyropoulou, în calitate de agent;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Parlamentul European, de T. Lukácsi și de R. van de Westelaken, în calitate de agenți;
- pentru Consiliul Uniunii Europene, de M. Chavier și de F. Naert, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Condou-Durande, de H. Krämer și de G. Wils, în calitate de agenți,

după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (JO L 180, p. 96).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul N., pe de o parte, și Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Secretarul de Stat pentru Securitate și Justiție, denumit în continuare „secretarul de stat”), în legătură cu detenția sa.

Cadrul juridic

CEDO

- 3 Intitulat „Dreptul la libertate și la siguranță”, articolul 5 alineatul (1) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), prevede:

„Orice persoană are dreptul la libertate și siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

[...]

- (f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane în scopul împiedicării pătrunderii ilegale pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.”

Carta

- 4 Articolul 6 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), intitulat „Dreptul la libertate și la siguranță”, prevede:

„Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță.”

- 5 Articolul 52 din cartă, intitulat „Întinderea și interpretarea drepturilor și principiilor”, prevede:

„(1) Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin prezenta cartă trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți. Prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.

[...]

(3) În măsura în care prezenta cartă conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin [CEDO], înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.

[...]

(7) Instanțele judecătorești ale Uniunii și ale statelor membre țin seama de explicațiile redactate în vederea orientării interpretării prezentei carte.”

Directiva 2008/115/CE

- 6 Considerentul (4) al Directivei 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO L 348, p. 98) prevede:

„Este necesară stabilirea unor norme clare, transparente și echitabile care să asigure o politică de returnare eficientă, ca element necesar al unei politici bine gestionate în domeniul migrației.”

- 7 Articolul 3 din Directiva 2008/115, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[...]

2. «ședere ilegală» înseamnă prezența pe teritoriul unui stat membru a unui resortisant al unei țări terțe care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile de intrare, astfel cum sunt stabilite la articolul 5 din [Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) (JO L 105, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 8, p. 5)] sau alte condiții de intrare, ședere sau reședință în acel stat membru;

[...]

4. «decizie de returnare» înseamnă decizia sau orice alt act de natură administrativă sau judiciară prin care șederea unui resortisant al unei țări terțe este stabilită sau declarată ca fiind ilegală și prin care se impune sau se stabilește obligația de returnare;

[...]

- 8 Potrivit articolului 7 din Directiva 2008/115, intitulat „Plecarea voluntară”:

„(1) Decizia de returnare prevede un termen adecvat între șapte și treizeci de zile, pentru plecarea voluntară, fără a aduce atingere excepțiilor menționate la alineatele (2) și (4). Statele membre pot să prevadă în legislația națională că un astfel de termen este acordat numai pe baza unei cereri din partea resortisantului unei țări terțe. În acest caz, statele membre informează resortisanții în cauză ai țărilor terțe asupra posibilității prezentării unei astfel de cereri.

Perioada de timp prevăzută mai sus nu exclude posibilitatea ca resortisanții țărilor terțe respectivi să plece mai devreme.

(2) Statele membre prelungesc, atunci când este cazul, în mod adecvat termenul plecării voluntare, ținând seama de circumstanțele specifice fiecărui caz în parte, cum ar fi durata șederii, existența copiilor care frecventează școala și existența altor legături familiale și sociale.

(3) În cursul termenului pentru plecare voluntară pot fi impuse o serie de obligații în scopul de a evita riscul de sustragere, cum ar fi aceea de a se prezenta, la intervale de timp periodice, autorităților, de a depune o garanție financiară corespunzătoare, de a prezenta documente sau obligația de a rămâne într-un anumit loc.

(4) În cazul existenței unui risc de sustragere sau în cazul în care o cerere de permis de ședere a fost respinsă ca neîntemeiată în mod evident sau frauduloasă sau în cazul în care persoana în cauză prezintă un risc pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională, statele membre pot să nu acorde un termen pentru plecarea voluntară sau pot să acorde o perioadă mai scurtă de șapte zile.”

- 9 Articolul 8 din această directivă, intitulat „Îndepărtarea”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a executa decizia de returnare dacă nu a fost acordat un termen pentru plecarea voluntară în conformitate cu articolul 7 alineatul (4) sau dacă obligația de returnare nu a fost îndeplinită în timpul perioadei pentru plecarea voluntară acordată în conformitate cu articolul 7.”

- 10 Articolul 11 din Directiva 2008/115, intitulat „Interdicția de intrare”, prevede:

„(1) Decizia de returnare este însoțită de interdicția de intrare:

(a) dacă nu a fost acordat un termen pentru plecarea voluntară sau

[...]

(2) Durata interdicției de intrare se stabilește ținând seama, în mod adecvat, de toate circumstanțele specifice fiecărui caz și nu ar trebui să depășească, în principiu, cinci ani. Aceasta poate depăși totuși cinci ani dacă resortisantul unei țări terțe reprezintă o amenințare gravă pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională.

[...]

Directiva 2013/32/UE

- 11 Articolul 2 din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO L 180, p. 60), intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive:

[...]

- (c) «solicitant» înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a depus o cerere de protecție internațională cu privire la care nu a fost adoptată încă o decizie finală;

[...]

- (p) «a rămâne în statul membru» înseamnă a rămâne pe teritoriul, inclusiv la frontieră sau în zonele de tranzit, al statului membru în care a fost depusă sau este examinată cererea de protecție internațională;

- (q) «cerere ulterioară» înseamnă o cerere suplimentară de protecție internațională depusă după adoptarea unei decizii finale privind cererea anterioară, inclusiv cazurile în care solicitantul și-a retras în mod explicit cererea și cazurile în care autoritatea decizională a respins o cerere în urma retragerii implicite a acesteia în conformitate cu articolul 28 alineatul (1).

[...]”

- 12 În conformitate cu articolul 9 din Directiva 2013/32, intitulat „Dreptul de a rămâne în statul membru în timpul examinării cererii”:

„(1) Solicitanților li se permite să rămână în statul membru, numai în scopul procedurii, până la adoptarea unei decizii de către autoritatea decizională în conformitate cu procedurile în primă instanță prevăzute la capitolul III. Prezentul drept de a rămâne în statul membru nu constituie un drept de a primi permis de ședere.

(2) Statele membre pot prevedea excepții de la această normă numai în cazul în care o persoană depune o cerere ulterioară menționată la articolul 41 sau în cazul în care vor preda sau, după caz, extrăda o persoană fie către un alt stat membru, în temeiul obligațiilor care decurg dintr-un mandat european de arestare [...] sau din alte considerente, fie către o țară terță, fie către o instanță penală internațională.

[...]”

Directiva 2013/33

- 13 Directiva 2013/33 enunță, în considerentele (15)-(18), (20) și (35), următoarele:

„(15) Măsura plasării în detenție a solicitanților ar trebui aplicată în conformitate cu principiul fundamental conform căruia o persoană nu ar trebui să fie supusă unei măsuri de detenție pentru unicul motiv că solicită protecție internațională, în special în conformitate cu obligațiile juridice internaționale ale statelor membre și cu articolul 31 din [Convenția privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, p. 150, nr. 2545 (1954)], completată cu Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967]. Solicitanții pot fi plasați în detenție numai în condiții excepționale, foarte clar definite,

prevăzute de prezenta directivă și respectând principiul necesității și proporționalității cu privire atât la modalitatea, cât și la scopul unei astfel de detenții. Un solicitant aflat în detenție ar trebui să aibă acces efectiv la garanțiile procedurale necesare, precum introducerea unei căi de atac în fața unei autorități judiciare naționale.

- (16) În ceea ce privește procedurile administrative referitoare la motivele de detenție, noțiunea de «atenție cuvenită» impune statelor membre, ca o condiție minimă, să facă pași concreți și semnificativi pentru a se asigura că timpul necesar pentru verificarea motivelor de detenție este cât mai scurt posibil, precum și că există o perspectivă reală pentru ca o astfel de verificare să fie realizată cu succes în cel mai scurt interval de timp. Detenția nu depășește timpul care este necesar în mod rezonabil pentru finalizarea procedurilor respective.
- (17) Motivele pentru detenție prevăzute în prezenta directivă nu aduc atingere altor motive de detenție, inclusiv motivelor de detenție din cadrul procedurilor penale, care sunt aplicabile în temeiul dreptului intern și care nu sunt legate de cererea pentru protecție internațională a unui resortisant al unei țări terțe sau a unui apatrid.
- (18) Solicitanții care se află în detenție ar trebui să primească un tratament care să respecte pe deplin demnitatea umană și primirea acestora ar trebui să fie concepută special pentru a răspunde nevoilor acestora în situația respectivă. În special, statele membre ar trebui să asigure aplicarea articolului 37 din Convenția Organizației Națiunilor Unite [privind drepturile copilului, încheiată la New York la 20 noiembrie 1989 și ratificată de toate statele membre].

[...]

- (20) În vederea unei mai bune asigurări a integrității fizice și psihologice a solicitanților, detenția ar trebui să fie o ultimă soluție și poate fi aplicată numai după ce au fost examinate în mod corespunzător toate măsurile neprivative de libertate alternative detenției. Orice măsură alternativă detenției trebuie să respecte drepturile fundamentale ale omului ale solicitanților.

[...]

- (35) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special de [cartă]. Prezenta directivă urmărește, în special, garantarea respectării depline a demnității umane și promovarea aplicării articolelor 1, 4, 6, 7, 18, 21, 24 și 47 din [cartă] și trebuie să fie pusă în aplicare în mod corespunzător.”

¹⁴ Potrivit articolului 2 din Directiva 2013/33, intitulat „Definiții”:

„În sensul prezentei directive:

[...]

- (b) «solicitant» înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a făcut o cerere de protecție internațională, cu privire la care nu s-a pronunțat încă o hotărâre definitivă;

[...]

- (h) «detenție» înseamnă orice măsură de izolare a unui solicitant de către un stat membru într-un loc determinat, în care solicitantul este lipsit de libertatea de circulație;

[...]”

15 Articolul 8 din Directiva 2013/33, intitulat „Detenția”, enunță următoarele:

„(1) Statele membre nu plasează o persoană în detenție pentru unicul motiv că aceasta este un solicitant în conformitate cu Directiva [2013/32].

(2) Atunci când se dovedește a fi necesar și pe baza analizei individuale a fiecărui caz în parte, statele membre pot plasa un solicitant în detenție, în cazul în care nu se pot aplica efectiv măsuri mai puțin coercitive.

(3) Un solicitant poate fi plasat în detenție numai în următoarele situații:

(a) pentru a stabili sau verifica identitatea sau cetățenia acestuia;

(b) pentru a stabili elementele pe care se bazează solicitarea de protecție internațională, care nu ar putea fi obținute fără a se lua măsura detenției, în special în cazul în care există un risc de sustragere a solicitantului;

(c) pentru a decide, în cadrul unei proceduri, asupra dreptului solicitantului de a intra pe teritoriu;

(d) în cazul în care acesta este plasat în detenție, supus procedurii de returnare, în temeiul [Directivei 2008/115], în vederea pregătirii returnării și/sau a desfășurării procesului de îndepărtare și în cazul în care statul membru respectiv poate demonstra, pe baza unor criterii obiective, inclusiv faptul că acesta a avut deja posibilitatea să aibă acces la procedura de azil, că există motive întemeiate să se creadă că acesta introduce solicitarea de protecție internațională numai pentru a întârzia sau a submina executarea deciziei de returnare;

(e) în cazul în care este necesar din rațiuni de protejare a securității naționale sau a ordinii publice;

(f) în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid [(JO L 180, p. 31)].

Motivele de detenție se prevăd în dreptul intern.

(4) Statele membre se asigură că normele referitoare la alternativele la măsura detenției, precum prezentarea cu regularitate în fața autorităților, depunerea unei garanții financiare sau obligația de a rămâne într-un loc determinat, sunt prevăzute în dreptul intern.”

16 Potrivit articolului 9 din Directiva 2013/33, intitulat „Garanții pentru solicitanții aflați în detenție”:

„(1) Un solicitant se plasează în detenție pentru o perioadă cât mai scurtă posibil și este menținut în detenție numai atât timp cât sunt aplicabile motivele prevăzute la articolul 8 alineatul (3).

Procedurile administrative relevante în contextul motivelor de detenție prevăzute la articolul 8 alineatul (3) sunt executate cu atenția cuvenită. Întârzierile aferente procedurilor administrative care nu se pot imputa solicitantului nu pot justifica o continuare a detenției.

(2) Măsura plasării în detenție a solicitanților se dispune în scris de către autoritățile judiciare sau administrative. Ordinul de plasare în detenție precizează motivele în fapt și în drept pe care se întemeiază.

(3) În cazul în care detenția se dispune de către autoritățile administrative, statele membre asigură o cale de atac judiciară rapidă privind legalitatea plasării în detenție, care să fie desfășurată din oficiu și/sau la cererea solicitantului. În cazul desfășurării din oficiu, o astfel de cale de atac se soluționează cât mai repede posibil de la începutul detenției. În cazul desfășurării la cererea solicitantului, acesta se soluționează cât mai rapid posibil după lansarea procedurii relevante. În acest scop, statele membre definesc în dreptul intern termenul în care se desfășoară calea de atac judiciară din oficiu și/sau calea de atac judiciară la cererea solicitantului.

În cazul în care, în urma exercitării căii de atac judiciare, se hotărăște că plasarea în detenție este ilegală, solicitantul în cauză este eliberat imediat.

(4) Solicitanților aflați în detenție li se comunică imediat în scris, într-o limbă pe care o înțeleg sau se presupune în mod rezonabil că o înțeleg, motivele detenției și procedurile prevăzute în dreptul intern pentru contestarea ordinului de detenție, precum și posibilitatea de a solicita asistență juridică și reprezentare gratuite.

(5) Plasarea în detenție face obiectul unei revizui de către o autoritate judiciară, la intervale rezonabile de timp, din oficiu și/sau la cererea solicitantului în cauză, în special ori de câte ori durata acesteia este prelungită, când apar circumstanțe relevante sau noi informații care ar putea afecta legalitatea detenției.

[...]"

Dreptul olandez

17 Articolul 8 din Legea din 2000 privind străinii (Vreemdelingenwet 2000) (denumită în continuare „Legea privind străinii”) prevede:

„Un străin are drept de ședere legală în Țările de Jos numai:

[...]

f) până la adoptarea unei decizii privind o cerere de eliberare a [unui] permis de ședere [temporară (azil)], atunci când trebuie, conform prezentei legi sau unei dispoziții adoptate în temeiul acestei legi sau chiar al unei hotărâri judecătorești, să nu se ia măsura îndepărtării sub escortă a străinului atât timp cât nu se va fi pronunțat cu privire la cerere.

[...]"

18 Potrivit articolului 30a din Legea privind străinii:

„1. O cerere de eliberare a unui permis de ședere temporară [azil] poate fi declarată inadmisibilă în sensul articolului 33 din Directiva privind procedurile de azil dacă:

[...]

d) străinul a introdus o cerere de azil ulterioară pe care nu a susținut-o prin elemente sau fapte noi sau fără să fi apărut elemente sau fapte noi care pot fi relevante pentru aprecierea cererii sau

[...]

3. Printr-o măsură administrativă generală sau în temeiul acesteia pot fi adoptate norme privind modalitățile de aplicare a alineatului 1.”

19 Articolul 59b din Legea privind străinii prevede:

„1. Străinul aflat în situație de ședere legală în temeiul articolului 8 litera f) [...], în măsura în care este vorba despre o cerere de eliberare a unui permis de ședere [temporară (azil)], poate fi plasat în detenție de ministrul nostru în cazul în care:

- a) plasarea în detenție este necesară pentru stabilirea identității sau a cetățeniei străinului;
- b) plasarea în detenție se impune pentru strângerea datelor necesare pentru aprecierea unei cereri de permis de ședere temporară prevăzute la articolul 28, în special dacă există un risc de sustragere;

[...]

- d) străinul reprezintă o amenințare pentru securitatea națională sau ordinea publică în sensul articolului 8 alineatul (3) [primul paragraf] litera (e) din [Directiva 2013/33].

[...]

4. Măsura plasării în detenție în temeiul alineatului 1 litera d) nu depășește șase luni.

5. Ministrul nostru poate prelungi măsura plasării în detenție în temeiul alineatului 1 litera d) cu cel mult nouă luni în cazul:

- a) unor circumstanțe de fapt și de drept complexe referitoare la examinarea cererii de eliberare a unui permis de ședere temporară (azil) și
- b) unui interes major de ordine publică sau de securitate națională.”

20 Articolul 3.1 din Decretul din 2000 privind străinii (Vreemdelingenbesluit 2000) prevede:

„[...]

2. Introducerea unei cereri de eliberare a unui permis de ședere [temporară (azil)] are drept consecință faptul că nu se poate proceda la expulzare decât dacă:

- a) străinul a introdus o cerere ulterioară după ce o primă cerere ulterioară a fost declarată în mod definitiv inadmisibilă în temeiul articolului 30a alineatul 1 litera d) din [Legea privind străinii] sau a fost respinsă definitiv ca fiind vădit nefondată sau nefondată în temeiul articolelor 30b sau 31 din [Legea privind străinii], fără să fi apărut elemente sau fapte noi care pot fi relevante pentru aprecierea cererii;

[...]

3. Excepțiile prevăzute la alineatul 2 nu se aplică în cazul în care expulzarea ar conduce la încălcarea Convenției [privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951, completată cu Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967], a obligațiilor de drept al Uniunii, a [CEDO] sau a Convenției împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 21 Reclamantul din litigiul principal a intrat în Țările de Jos la 23 septembrie 1995 și în aceeași zi a introdus o primă cerere de azil. Această cerere a fost respinsă prin decizia din 18 ianuarie 1996. Rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga), printr-o hotărâre din 5 iunie 1997, a declarat neîntemeiată acțiunea formulată de reclamantul din litigiul principal împotriva acestei decizii. Hotărârea a rămas definitivă.
- 22 Din cazierul judiciar al persoanei în cauză, de care dispune instanța de trimitere, reiese că, între 25 noiembrie 1999 și 17 iunie 2015, acesta a fost condamnat de douăzeci și una de ori la pedeapsa amenzii sau a închisorii, pentru infracțiuni care constituiau în majoritate furturi.
- 23 La 19 decembrie 2012, reclamantul din litigiul principal a formulat o a doua cerere de azil, însă a retras-o la 24 decembrie.
- 24 La 8 iulie 2013, reclamantul din litigiul principal a formulat o a treia cerere de azil. Prin decizia din 8 ianuarie 2014, secretarul de stat a respins această cerere, a dispus ca persoana în cauză să părăsească imediat Uniunea Europeană și a emis împotriva acestuia o interdicție de intrare pe o perioadă de zece ani. Prin hotărârea din 4 aprilie 2014, Rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga) a declarat neîntemeiată acțiunea formulată de reclamantul din litigiul principal împotriva acestei decizii. Și această hotărâre a rămas definitivă.
- 25 La 28 ianuarie 2015, reclamantul din litigiul principal a fost arestat pe teritoriul olandez pentru săvârșirea unui furt și sustragerea de la interdicția de intrare care îi fusese impusă. Pentru aceste două infracțiuni a fost condamnat, la 11 februarie 2015, la o pedeapsă de două luni închisoare.
- 26 La 27 februarie 2015, în timp ce executa această pedeapsă, reclamantul din litigiul principal a formulat o a patra cerere de azil, însă motive legate de starea sa de sănătate au împiedicat luarea unei decizii cu privire la această nouă cerere în timpul executării pedepsei menționate.
- 27 La 27 martie 2015, respectiv la data la care a încetat pedeapsa menționată, reclamantul din litigiul principal a fost plasat în detenție ca solicitant de azil, în special pentru a se aprecia dacă era posibil să fie audiat cu privire la cererea sa de azil.
- 28 La 9 aprilie 2015, această detenție a încetat ca urmare a riscului de depășire a termenului maxim prevăzut de legislația națională în vigoare la acea dată.
- 29 La 16 iunie 2015, reclamantul din litigiul principal a fost arestat din nou pentru săvârșirea unui furt și sustragerea de la interdicția de intrare care îi fusese impusă. Pentru aceste două infracțiuni, a fost condamnat, la 1 iulie 2015, la o pedeapsă de trei luni închisoare. Această pedeapsă a încetat la 14 septembrie 2015.
- 30 În măsura în care, la această din urmă dată, motive de ordin medical continuau să împiedice audierea reclamantului din litigiul principal cu privire la cea de a patra cerere de azil formulată, acesta din urmă a fost din nou plasat în detenție ca solicitant de azil, prin decizia din 14 septembrie 2015, în temeiul articolului 59b alineatul (1) litera (d) din Legea privind străinii, care transpune articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33. Astfel, potrivit autorităților olandeze, chiar dacă persoana în cauză, în urma acestei a patra cereri de azil, ar avea dreptul de ședere legală în Țările de Jos în temeiul articolului 8 litera (f) din Legea privind străinii, plasarea sa în detenție era justificată în cadrul protecției securității naționale sau a ordinii publice, întrucât a fost condamnat pentru săvârșirea unor infracțiuni și era suspectat de săvârșirea altora.

- 31 Reclamantul din litigiul principal a formulat o acțiune prin care a contestat decizia din 14 septembrie 2015 prin care a fost plasat în detenție și a solicitat acordarea de despăgubiri. Această acțiune a fost respinsă prin hotărârea din 28 septembrie 2015 a Rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga), care s-a pronunțat în primă instanță.
- 32 La 28 septembrie 2015, expertul medico-legal a constatat că reclamantul din litigiul principal tot nu putea fi audiat cu privire la cererea sa de azil.
- 33 La 23 octombrie 2015, detenția reclamantului din litigiul principal a fost suspendată pentru ca acesta să poată executa o altă pedeapsă cu închisoarea la care fusese condamnat.
- 34 În cadrul apelului formulat în fața instanței de trimitere împotriva hotărârii Rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga) din 28 septembrie 2015, reclamantul din litigiul principal susține că detenția sa este contrară articolului 5 alineatul (1) litera (f) a doua teză din CEDO, care prevede că detenția unui străin nu se poate justifica decât prin faptul că se află în curs o procedură de expulzare sau de extrădare. Astfel, menținerea unui străin în detenție, atunci când acesta locuiește în mod legal în Țările de Jos în așteptarea unei decizii privind cererea sa de azil, ar fi contrară acestei dispoziții.
- 35 Având în vedere această susținere, instanța de trimitere ridică problema validității, în temeiul articolului 6 din cartă, a articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, arătând că, potrivit explicațiilor referitoare la cartă, drepturile prevăzute la articolul 6 din aceasta corespund celor care sunt garantate la articolul 5 din CEDO și au, conform articolului 52 alineatul (3) din cartă, același înțeles și aceeași întindere ca și cele pe care le conferă CEDO.
- 36 În aceste condiții, Raad van State (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 este valid în considerarea articolului 6 din cartă:

- 1) într-o situație în care un resortisant al unei țări terțe a fost plasat în detenție în temeiul articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din această directivă și are dreptul, în temeiul articolului 9 din Directiva 2013/32, de a rămâne într-un stat membru până la adoptarea unei decizii în primă instanță cu privire la cererea sa de azil și
- 2) ținând seama de Explicațiile cu privire la cartă, potrivit cărora restrângerile la care pot fi supuse drepturile prevăzute la articolul 6 nu le pot depăși pe cele permise chiar de articolul 5 alineatul (1) litera (f) din CEDO și de interpretarea dată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului acestei din urmă dispoziții, în special în Hotărârea Nabil și alții împotriva Ungariei (nr. 62116/12, § 38, 22 septembrie 2015), potrivit căreia detenția unui solicitant de azil este contrară dispoziției citate anterior a CEDO în cazul în care această măsură nu a fost impusă în scopul îndepărtării?”

Cu privire la procedura de urgență

- 37 Raad van State (Consiliul de Stat) a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 38 În susținerea acestei cereri, instanța de trimitere invocă în special faptul că reclamantul din litigiul principal este lipsit de libertate în prezent. Ea precizează că, potrivit informațiilor pe care le-a putut obține de la secretarul de stat, deși măsura detenției luată față de cel în cauză începând cu

14 septembrie 2015 a fost ridicată la 23 octombrie 2015, el execută de la această dată o pedeapsă cu închisoarea („strafrechtelijke detentie”) care va înceta la 1 decembrie 2015 și că, după toate probabilitățile, la expirarea acestei pedepse va fi plasat din nou în detenție („vreemdelingenbewaring”).

- 39 În această privință, este necesar să se arate, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară, care privește validitatea articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, ridică probleme privind domeniile vizate în titlul V, referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție, din partea a treia din Tratatul FUE. Prin urmare, ea poate fi judecată potrivit procedurii preliminare de urgență.
- 40 În al doilea rând, trebuie constatat că, la data examinării cererii privind judecarea prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență, reclamantul din litigiul principal era lipsit de libertate. Deși este adevărat că, la acea dată, lipsirea de libertate respectivă nu era întemeiată pe articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, întrucât rezulta din punerea în executare a unei pedepse cu închisoarea, totuși această detenție a urmat, începând cu 23 octombrie 2015, unei detenții dispuse în temeiul Directivei 2013/33. Pe de altă parte, potrivit previziunilor autorităților naționale, acesta trebuia plasat din nou în detenție, în sensul articolului 2 litera (h) din Directiva 2013/33, la finalul pedepsei sale cu închisoarea.
- 41 Având în vedere cele ce precedă, Camera a patra a Curții a decis, la 24 noiembrie 2015, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere privind judecarea prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență. Pe de altă parte, ea a decis să trimită cauza în fața Curții pentru a fi atribuită Marii Camere.
- 42 La 1 decembrie 2015, instanța de trimitere, care s-a angajat să comunice orice informație pertinentă privind evoluția situației reclamantului din litigiul principal, a transmis Curții că, începând de la aceeași dată, acesta a fost plasat din nou în detenție („vreemdelingenbewaring”) în temeiul articolului 59b alineatul 1 litera d) din Legea privind străinii.

Cu privire la întrebarea preliminară

- 43 Prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită Curții, în esență, să examineze validitatea articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 din perspectiva articolului 6 din cartă.
- 44 Reiese din dosar că motivele pentru care reclamantul din litigiul principal a fost plasat în detenție țin în special de infracțiunile pe care le-a săvârșit pe teritoriul olandez, precum și de faptul că a făcut obiectul unei decizii de a părăsi acest teritoriu, însoțită de o interdicție de intrare, rămase definitive. Instanța de trimitere se referă la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind articolul 5 alineatul 1 litera (f) din CEDO, în special la Hotărârea Nabil și alții împotriva Ungariei, citată anterior (§ 38), care trebuie luată în considerare în temeiul articolului 52 alineatul (3) din cartă în vederea interpretării articolului 6 din aceasta. Potrivit acestei jurisprudențe, detenția unui solicitant de azil ar fi contrară acestei dispoziții din CEDO atunci când nu este dispusă în vederea îndepărtării.
- 45 Cu titlu preliminar, trebuie amintit că, deși, astfel cum confirmă articolul 6 alineatul (3) TUE, drepturile fundamentale garantate de CEDO constituie principii generale ale dreptului Uniunii și deși articolul 52 alineatul (3) din cartă prevede că drepturile conținute în aceasta, corespunzătoare drepturilor garantate de CEDO, au același înțeles și aceeași întindere ca și cele pe care le conferă convenția amintită, aceasta din urmă nu constituie, atât timp cât Uniunea nu a aderat la ea, un instrument juridic integrat formal în ordinea juridică a Uniunii (Hotărârea Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, punctul 44, precum și Hotărârea Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Comisia, C-398/13 P, EU:C:2015:535, punctul 45).

- 46 Astfel, aprecierea validității articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 trebuie să se realizeze în speță numai din perspectiva drepturilor fundamentale garantate de cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea Otis și alții, C-199/11, EU:C:2012:684, punctul 47, precum și Hotărârea Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Comisia, C-398/13 P, EU:C:2015:535, punctul 46).
- 47 În această privință, potrivit explicațiilor referitoare la articolul 6 din cartă, care, conform articolului 6 alineatul (1) al treilea paragraf TUE și articolului 52 alineatul (7) din cartă, trebuie luate în considerare în vederea interpretării acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, punctul 20, precum și Hotărârea Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punctul 54), reiese că drepturile prevăzute la articolul 6 din cartă corespund drepturilor garantate la articolul 5 din CEDO și că restrângerile la care poate fi supusă în mod legal exercitarea drepturilor consacrate la prima dintre aceste dispoziții nu le pot depăși pe cele permise de CEDO în chiar textul celei de a doua dintre aceste dispoziții. Cu toate acestea, explicațiile aferente articolului 52 din cartă arată că alineatul (3) al acestui articol este destinat să asigure coerența necesară între cartă și CEDO, „fără a aduce atingere autonomiei dreptului Uniunii și Curții de Justiție a Uniunii Europene”.
- 48 Pe de altă parte, potrivit unui principiu general de interpretare, un act al Uniunii trebuie interpretat, în măsura posibilului, astfel încât să nu se repună în discuție validitatea acestuia și în conformitate cu dreptul primar în ansamblul său și în special cu prevederile cartei (Hotărârea McDonagh, C-12/11, EU:C:2013:43, punctul 44, și Hotărârea Reexaminare Comisia/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, punctul 40).
- 49 Autorizând plasarea în detenție a unui solicitant în cazul în care este necesar din rațiuni de protejare a securității naționale sau a ordinii publice, articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 prevede o restrângere a exercitării dreptului la libertate consacrat la articolul 6 din cartă.
- 50 Or, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă, orice restrângere a exercitării drepturilor și libertăților consacrate prin aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța lor. Prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri exercitării acestor drepturi și acestor libertăți numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.
- 51 În această privință, trebuie arătat că, întrucât restrângerea în discuție rezultă dintr-o directivă care constituie un act legislativ al Uniunii, această restrângere este prevăzută de lege.
- 52 În plus, articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 nu afectează substanța dreptului la libertate consacrat la articolul 6 din cartă. Astfel, această dispoziție nu repune în discuție garantarea acestui drept și, așa cum reiese din textul dispoziției menționate și din considerentul (15) al acestei directive, ea nu conferă statelor membre competența de a plasa în detenție un solicitant decât ca urmare a comportamentului său individual și în împrejurările excepționale prevăzute în aceeași dispoziție, aceste împrejurări fiind de altfel încadrate de ansamblul condițiilor care figurează la articolele 8 și 9 din directiva menționată.
- 53 Întrucât protecția securității naționale și a ordinii publice constituie obiectivul urmărit de articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, trebuie constatat că o măsură de plasare în detenție care își găsește temeiul în această dispoziție răspunde efectiv unui obiectiv de interes general recunoscut de Uniune. De altfel, protecția securității naționale și a ordinii publice contribuie de asemenea la protecția drepturilor și a libertăților celorlalți. În această privință, articolul 6 din cartă prevede dreptul oricărei persoane nu doar la libertate, ci și la siguranță (a se vedea în acest sens Hotărârea Digital Rights Ireland și alții, C-293/12 și C-594/12, EU:C:2014:238, punctul 42).

- 54 În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței constatate, trebuie amintit că principiul proporționalității impune, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, ca actele instituțiilor Uniunii să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru atingerea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, fiind stabilit că inconveniente cauzate de aceasta nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea Afton Chemical, C-343/09, EU:C:2010:419, punctul 45, Hotărârea Nelson și alții, C-581/10 și C-629/10, EU:C:2012:657, punctul 71, precum și Hotărârea Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, punctul 50).
- 55 În această privință, plasarea în detenție a unui solicitant în cazul în care este necesar din rațiuni de protejare a securității naționale sau a ordinii publice este, prin însăși natura sa, o măsură aptă să protejeze publicul de pericolul pe care îl poate constitui comportamentul unei asemenea persoane și poate astfel realiza obiectivul urmărit la articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33.
- 56 În ceea ce privește caracterul necesar al competenței conferite statelor membre prin această dispoziție, de a plasa în detenție un solicitant pentru motive legate de protecția securității naționale sau a ordinii publice, trebuie subliniat că, având în vedere importanța dreptului la libertate consacrat la articolul 6 din cartă și gravitatea ingerinței pe care o constituie o asemenea măsură de plasare în detenție față de acest drept, restrângerile exercitării acestuia trebuie să fie efectuate în limitele strictului necesar (a se vedea prin analogie, în ceea ce privește dreptul la respectarea vieții private, Hotărârea Digital Rights Ireland și alții, C-293/12 și C-594/12, EU:C:2014:238, punctul 52).
- 57 În această privință, reiese atât din textul și din contextul, cât și din geneza articolului 8 din Directiva 2013/33 că posibilitatea, prevăzută la alineatul (3) primul paragraf litera (e) al acestui articol, de a plasa în detenție un solicitant pentru motive întemeiate pe protecția securității naționale sau a ordinii publice este supusă respectării unui set de condiții care au ca obiectiv încadrarea strictă a recurgerii la o asemenea măsură.
- 58 Astfel, în primul rând, rezultă din însăși formularea articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 că un solicitant nu poate fi plasat în detenție decât în cazul în care „este necesar” din rațiuni de protejare a securității naționale sau a ordinii publice.
- 59 Pe de altă parte, trebuie subliniat că articolul 8 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 2013/33 enumeră în mod exhaustiv diferitele motive, printre care figurează cel întemeiat pe protecția securității naționale sau a ordinii publice, care pot justifica o plasare în detenție și că fiecare dintre aceste motive răspunde unei nevoi specifice și prezintă un caracter autonom.
- 60 Articolul 8 alineatul (3) al doilea paragraf din Directiva 2013/33 dispune de asemenea că motivele de detenție se prevăd în dreptul intern. În această privință, trebuie amintit că, atunci când dispozițiile unei directive lasă statelor membre o marjă de apreciere pentru a defini măsuri de transpunere care să fie adaptate diferitor situații ce pot fi avute în vedere, ele au obligația, la punerea în aplicare a acestor măsuri, nu numai de a interpreta dreptul lor național într-un mod conform cu directiva respectivă, ci și de a se asigura că nu se întemeiază pe o interpretare a acesteia care ar intra în conflict cu drepturile fundamentale sau cu alte principii generale ale dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54, punctul 68, precum și Hotărârea N. S. și alții, C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctul 77).
- 61 În al doilea rând, celelalte alineate ale articolului 8 din Directiva 2013/33 aduc, așa cum arată considerentele (15) și (20) ale acestei directive, restrângeri importante puterii conferite statelor membre de a proceda la o plasare în detenție. Reiese, astfel, din articolul 8 alineatul (1) din directiva menționată, că statele membre nu pot plasa o persoană în detenție pentru singurul motiv că aceasta a prezentat o cerere de protecție internațională. În plus, articolul 8 alineatul (2) din aceeași directivă impune ca detenția să nu poată fi dispusă decât atunci când se dovedește a fi necesar și pe baza analizei individuale a fiecărui caz în parte, dacă alte măsuri mai puțin coercitive nu pot fi aplicate în

mod eficace. Articolul 8 alineatul (4) din Directiva 2013/33 prevede că statele membre se asigură că normele referitoare la alternativele la măsura detenției, precum prezentarea cu regularitate în fața autorităților, depunerea unei garanții financiare sau obligația de a rămâne într-un loc determinat, sunt prevăzute în dreptul intern.

- 62 De asemenea, articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2013/33 prevede că un solicitant se plasează în detenție pentru o perioadă cât mai scurtă posibil și este menținut în detenție numai atât timp cât sunt aplicabile motivele prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din această directivă. Pe de altă parte, ordinul de plasare în detenție este supus respectării unor importante garanții procedurale și jurisdicționale. Astfel, în conformitate cu articolul 9 alineatele (2) și (4) din directiva menționată, acest ordin trebuie să precizeze în scris motivele în fapt și în drept pe care se întemeiază, iar un anumit număr de informații trebuie comunicate solicitantului într-o limbă pe care o înțelege sau se presupune în mod rezonabil că o înțelege. În ceea ce privește articolul 9 alineatele (3) și (5) din aceeași directivă, acesta precizează modalitățile revizuirii judiciare a legalității plasării în detenție, pe care statele membre trebuie să o instituie.
- 63 În al treilea rând, din titlul 3 punctul 4 din expunerea de motive a Propunerii de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a standardelor minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre [COM(2008) 815 final], care se află la originea Directivei 2013/33, reiese că motivul de detenție întemeiat pe protecția securității naționale și a ordinii publice, precum și celelalte trei motive cuprinse în această propunere și care vor fi preluate ulterior la articolul 8 alineatul (3) primul paragraf literele (a)-(c) din această directivă, se întemeiază pe Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei din 16 aprilie 2003 referitoare la măsurile de detenție a solicitanților de azil, precum și pe Principiile directoare ale Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (HCR) din 26 februarie 1999 privind criteriile și standardele aplicabile cu privire la detenția solicitanților de azil. Reiese în special din cuprinsul punctelor 4.1 și 4.2 din aceste principii directoare, în versiunea lor adoptată în cursul anului 2012, că, pe de o parte, detenția constituie o măsură excepțională care nu poate fi justificată decât într-un scop legitim și că trei motive, în general conforme cu dreptul internațional, și anume ordinea publică, sănătatea publică și securitatea națională, ar putea face detenția necesară într-un caz individual. Pe de altă parte, recurgerea la detenție nu poate avea loc decât în ultimă instanță, atunci când se stabilește că este necesară, rezonabilă și proporțională cu un scop legitim.
- 64 Trebuie adăugat că încadrarea strictă căreia îi este supusă puterea recunoscută autorităților naționale competente de a plasa în detenție un solicitant, în temeiul articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, este deopotrivă asigurată prin interpretarea dată, în jurisprudența Curții, noțiunilor „securitate națională” și „ordine publică” care figurează în alte directive și care se aplică și în privința Directivei 2013/33.
- 65 Astfel, Curtea a statuat că noțiunea „ordine publică” presupune, în orice caz, pe lângă tulburarea ordinii sociale pe care o reprezintă orice încălcare a legii, existența unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății [Hotărârea Zh. și O., C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 60 și jurisprudența citată, în ceea ce privește articolul 7 alineatul (4) din Directiva 2008/115, precum și Hotărârea T., C-373/13, EU:C:2015:413, punctul 79 și jurisprudența citată, în ceea ce privește articolele 27 și 28 din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, p. 77, rectificare în JO 2004, L 229, p. 35, și în JO 2005, L 197, p. 34, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56).
- 66 În ceea ce privește noțiunea „siguranță publică”, reiese din jurisprudența Curții că această noțiune acoperă atât securitatea internă a unui stat membru, cât și securitatea sa externă și că, prin urmare, atingerea adusă funcționării instituțiilor și a serviciilor publice esențiale, precum și supraviețuirea

populației, ca și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a conviețuirii în pace a popoarelor ori atingerea adusă intereselor militare pot afecta siguranța publică (a se vedea în acest sens Hotărârea Rina Services și alții, C-593/09, EU:C:2010:708, punctele 43 și 44).

- 67 Prin urmare, o atingere adusă securității naționale sau ordinii publice nu poate justifica, în raport cu cerința necesității, plasarea sau menținerea în detenție a unui solicitant pe baza articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 decât cu condiția ca comportamentul său individual să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății sau a securității interne sau externe a statului membru în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea T., C-373/13, EU:C:2015:413, punctele 78 și 79).
- 68 Articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din directivă nu se dovedește nici disproporționat în raport cu scopurile vizate. În această privință, trebuie subliniat că această dispoziție provine dintr-o ponderare echilibrată între obiectivul interesului general urmărit, și anume protecția securității naționale și a ordinii publice, pe de o parte, și ingerința în dreptul la libertate cauzată de o măsură de detenție, pe de altă parte (a se vedea prin analogie Hotărârea Volker und Markus Scheke și Eifert, C-92/09 și C-93/09, EU:C:2010:662, punctele 72 și 77).
- 69 Astfel, o asemenea dispoziție nu poate justifica măsuri de detenție fără ca autoritățile naționale competente să fi verificat în prealabil, de la caz la caz, dacă pericolul pe care persoanele în cauză îl cauzează securității naționale sau ordinii publice corespunde cel puțin gravității ingerinței pe care ar constitui-o asemenea măsuri în raport cu dreptul la libertate al acestor persoane.
- 70 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze că legiuitorul Uniunii, adoptând articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, a respectat justul echilibru dintre, pe de o parte, dreptul la libertate al solicitantului și, pe de altă parte, cerințele aferente protecției securității naționale și a ordinii publice.
- 71 În ceea ce privește aplicarea cerințelor care decurg în special din principiul proporționalității în contextul unei cauze ca litigiul principal, precum și pentru a da un răspuns complet instanței de trimitere, trebuie arătat că, potrivit indicațiilor instanței de trimitere, redată la punctele 30 și 44 din prezenta hotărâre, motivele plasării în detenție a reclamantului din litigiul principal țin în mod esențial de infracțiunile pe care le-a săvârșit pe teritoriul olandez și de faptul că a făcut obiectul unei decizii de părăsire a acestui teritoriu, însoțită de o interdicție de intrare pentru o perioadă de zece ani, rămase definitive.
- 72 În ceea ce privește, mai întâi, această din urmă împrejurare, trebuie arătat că, în temeiul articolului 11 alineatul (2) din Directiva 2008/115, durata unei interdicții de intrare, care este stabilită ținând seama în mod adecvat de toate circumstanțele specifice fiecărui caz, nu ar trebui să depășească, în principiu, cinci ani. Cu toate acestea, potrivit aceleiași dispoziții, această durată poate depăși cinci ani dacă persoana în cauză reprezintă o amenințare gravă pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională.
- 73 În aceste condiții, motivele care au determinat autoritățile naționale să considere că comportamentul individual al reclamantului din litigiul principal reprezintă o amenințare gravă pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională, în sensul articolului 11 alineatul (2) din Directiva 2008/115, pot justifica în egală măsură o plasare în detenție pentru motive întemeiate pe protecția securității naționale sau a ordinii publice, în sensul articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33. Este însă necesar să se verifice dacă o asemenea plasare a fost dispusă cu stricta respectare a principiului proporționalității și dacă aceste motive mai sunt valabile.
- 74 În ceea ce privește împrejurarea potrivit căreia reclamantul din litigiul principal, după ce a făcut obiectul unei somații de a părăsi teritoriul olandez, precum și al unei interdicții de intrare pentru o perioadă de zece ani, a formulat o nouă cerere de protecție internațională, ea nu împiedică adoptarea

în privința sa a unei măsuri de plasare în detenție întemeiate pe articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33. Astfel, o asemenea plasare în detenție nu are drept consecință retragerea dreptului solicitantului de a rămâne în statul membru în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2013/32, numai în scopul procedurii de protecție internațională, până la adoptarea de către autoritatea decizională a unei decizii în primă instanță privind cererea sa de protecție internațională.

- 75 În ceea ce privește indicația instanței de trimitere potrivit căreia, în temeiul propriei jurisprudențe, formularea unei cereri de azil de către o persoană care face obiectul unei proceduri de returnare are ca efect caducitatea de plin drept a oricărei decizii de returnare care ar fi fost adoptată anterior în contextul acestei proceduri, trebuie subliniat că, în orice caz, efectul util al Directivei 2008/115 impune ca o procedură inițiată în temeiul acestei directive, în cadrul căreia a fost adoptată o decizie de returnare, dacă este cazul însoțită de o interdicție de intrare, să poată fi reluată din stadiul în care a fost întreruptă ca urmare a depunerii unei cereri de protecție internațională imediat ce această cerere a fost respinsă în primă instanță. Astfel, statele membre sunt ținute să nu compromită realizarea obiectivului urmărit prin această din urmă directivă, respectiv instituirea unei politici eficiente de îndepărtare și de returnare a resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (a se vedea în acest sens Hotărârea El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, punctul 59).
- 76 În această privință, atât din obligația de loialitate a statelor membre, care decurge din articolul 4 alineatul (3) TUE și amintită la punctul 56 din Hotărârea El Dridi (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268), cât și din cerințele de eficacitate enunțate în special în considerentul (4) al Directivei 2008/115 rezultă că obligația impusă la articolul 8 din această directivă statelor membre de a efectua îndepărtarea, în ipotezele prevăzute la alineatul (1) al acestui articol, trebuie îndeplinită în cel mai scurt termen (a se vedea în acest sens Hotărârea Achughbabian, C-329/11, EU:C:2011:807, punctele 43 și 45). Or, această obligație nu ar fi respectată dacă îndepărtarea ar fi întârziată ca urmare a faptului că, după respingerea în primă instanță a cererii de protecție internațională, o procedură precum cea descrisă la punctul precedent trebuie reluată nu din stadiul în care a fost întreruptă, ci de la începutul său.
- 77 În sfârșit, trebuie amintit că, în măsura în care cartă conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin CEDO, articolul 52 alineatul (3) din cartă prevede că înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Prin urmare, trebuie să se țină seama de articolul 5 alineatul (1) din CEDO în vederea interpretării articolului 6 din cartă. Or, prin adoptarea articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, legiuitorul Uniunii nu a ignorat nivelul de protecție oferit de articolul 5 alineatul (1) litera (f) a doua teză din CEDO.
- 78 Astfel, după cum indică textul acestei din urmă dispoziții, ea autorizează detenția legală a unei persoane împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare sau de extrădare. În această privință, deși Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în Hotărârea Nabil și alții împotriva Ungariei, citată anterior (§ 29), că o privare de libertate întemeiată pe dispoziția menționată nu poate fi justificată decât atunci când se află în curs o procedură de expulzare sau de extrădare și că, în cazul în care această procedură nu este realizată cu diligența cerută, detenția încetează să fie justificată în raport cu aceeași dispoziție, această hotărâre nu a exclus posibilitatea unui stat membru de a proceda, cu respectarea garanțiilor pe care dispoziția în cauză le prevede, la plasarea în detenție a resortisantului unei țări terțe împotriva căruia a fost luată o decizie de returnare însoțită de o interdicție de intrare înaintea depunerii unei cereri de protecție internațională.
- 79 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat de asemenea că existența unei proceduri de azil în curs nu implică prin ea însăși că detenția unei persoane care a formulat o cerere de azil nu mai este pusă în aplicare „în vederea unei expulzări”, întrucât o eventuală respingere a acestei cereri poate pregăti terenul pentru executarea măsurilor de îndepărtare deja adoptate (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Nabil și alții împotriva Ungariei, citată anterior, § 38).

- 80 În acest sens, după cum s-a constatat la punctele 75 și 76 din prezenta hotărâre, o procedură inițiată în temeiul Directivei 2008/115, în cadrul căreia a fost adoptată o decizie de returnare, dacă este cazul însoțită de o interdicție de intrare, trebuie reluată din stadiul în care a fost întreruptă ca urmare a depunerii unei cereri de protecție internațională imediat ce această cerere a fost respinsă în primă instanță, astfel încât o asemenea procedură se află încă „în curs”, în sensul articolului 5 alineatul (1) litera (f) a doua teză din CEDO.
- 81 Mai trebuie subliniat că din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la articolul 5 alineatul (1) din CEDO reiese că punerea în aplicare a unei măsuri de privare de libertate, pentru a fi conformă cu obiectivul care constă în protejarea individului împotriva arbitrariului, implică în special ca aceasta să fie lipsită de orice element de rea-credință sau de înșelăciune din partea autorităților, să fie compatibilă cu scopul restrângerilor autorizate la paragraful relevant al alineatului (1) al articolului 5 din CEDO și să existe o legătură de proporționalitate între motivul invocat și privarea de libertate în cauză (a se vedea în acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Saadi împotriva Regatului Unit, nr. 13229/03, § 68-74, CEDO 2008). Or, astfel cum reiese din dezvoltările consacrate examinării validității sale în raport cu articolul 52 alineatul (1) din cartă, articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, al cărui domeniu de aplicare este strict încadrat în contextul acestei dispoziții, îndeplinește aceste cerințe.
- 82 Prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea preliminară că examinarea articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 nu a revelat niciun element de natură să afecteze validitatea acestei dispoziții în considerarea articolului 6 și a articolului 52 alineatele (1) și (3) din cartă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 83 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Examinarea articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33/UE Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională nu a revelat niciun element de natură să afecteze validitatea acestei dispoziții în considerarea articolului 6 și a articolului 52 alineatele (1) și (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Semnături